

УНИВЕРСИТЕТ ПО АРХИТЕКТУРА, СТРОИТЕЛСТВО И ГЕОДЕЗИЯ

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р арх. Недялко Иванов Бончев

относно дисертационен труд
за присъждане на образователната и научна степен “ д о к т о р “
в професионално направление

5.7. Архитектура, строителство и геодезия -
Докторска програма „Архитектура на сградите , съоръжения,
конструкции и детайли”

Автор на дисертационния труд:

асистент архитект

ЯРОСЛАВ ТОДОРОВ РАНГЕЛОВ

докторант на самостоятелна подготовка

при катедра “Сградостроителство и архитектурни конструкции“ -

Архитектурен факултет на ВСУ „Любен Каравелов“ - София,

с научен консултант :

проф. д-р арх. Борислав Янков Борисов

Тема на дисертационния труд:

“ КОМПОЗИЦИОННИТЕ КЛЕТКИ КАТО МЕТОДИЧЕСКИ ЕЛЕМЕНТ
ПРИ ПРОЕКТИРАНЕ НА МНОГОФАМИЛНИ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ”

Рецензията е представена в качеството ми на :

- Член на Научното жури, назначено със Заповед № 240 /20.03.2017 г. на Ректора на ВСУ „Любен Каравелов“ - София;
- Рецензент по конкурса в съответствие с решение на Научното жури от първото заседание.

Дисертационният труд съдържа 131 стандартни страници, вкл. основен текст, библиография с общо 125 заглавия от български и чуждестранни автори, 6 интернет-страници , списък на приложените фигури (вкл. разработени от автора на труда) , списък с публикациите на автора по темата на дисертационния труд и приложения.

Във връзка с темата на дисертационния труд са разработени и представени на Научни конференции с международно участие през периода 2012 - 2017 год. - следните публикации :

- Рангелов Я. , (2012), *Обекти за обществено обслужване в едропанелните жилищни сгради - видове, състояние, обновяване - XII Международна конференция - ВСУ, 2012, т.2, стр.IV-150;*
- Рангелов Я. , (2014), *Композиционни клетки в обемно-планировъчните решения на многофамилните жилищни сгради - XIV Международна научна конференция - ВСУ, 2014, т.3, стр.157;*
- Рангелов Я., (2014), *Композиционни клетки с междуюсоя - 5.40/5.40 в обемно-планировъчните решения на многофамилните жилищни сгради - XIV Международна научна конференция - ВСУ, 2014, т.3, стр.161;*
- Рангелов Я., (2017), *Композиционна структура на многофамилните жилищни сгради - XVII Международна научна конференция - ВСУ, 2017 (под печат);*
- Рангелов Я., (2017), *Местоположение на композиционните клетки в обемно-планировъчните решения на многофамилните жилищни сгради - XVII Международна научна конференция - ВСУ, 2017 (под печат).*

Актуалност на дисертационния труд

Направените проучвания в дисертационния труд отразяват актуални проблеми и тенденции, свързани със структурните подходи при разработване на планировъчните и пространствените решения на многофамилните жилищни сгради и с насоките за интегрирането им в рамките на урбанизираните територии. Докторантът реализира компетентни анализи на теоретични и приложни разработки през последните години, отнасящи се до изясняване на обхвата и целите на изследването.

Професионално и аргументирано са формулирани : обектът на изследването, предметът на изследването , основната цел - постигане на научен и приложен резултат от проучването на композиционните клетки като **методически елемент** при проектиране на многофамилни жилищни сгради - както и свързаните с изследването задачи .

В методологично отношение докторантът прилага успешно анализи от областите на емпиричните и теоретичните изследователски подходи - с оглед на определяне на съществените насоки за развитие - отнасящи се до разглежданата проблематика.

Общ анализ на дисертационния труд

В структурата на дисертационния труд основните проучвания са професионално систематизирани в следните глави :

Глава 1 : Анализ на състоянието на проблема

Глава 2 : Теоретична постановка на проблема

Глава 3 : Основни постановки на изследването

В главата „Анализ на състоянието на проблема“ - докторантът разглежда в синтезиран вид основните теоретични и приложни аспекти на развитието на жилищното застрояване за постоянно обитаване в нашата страна. Професионално са систематизирани съществените предпоставки за поява и развитие на формите на индустриализирано строителство у нас , както и характеристиките на строителните системи, определящи планировъчната и пространствената структура на многофамилните жилищни сгради.

Докторантът въвежда в контекста на евристичното си изследване специфичен структурен елемент - **композиционните клетки** - като методически елемент при проектиране на многофамилните жилищни сгради.

Професионално дефинирани от теоретична и методологична гледна точка , цитираните обекти могат да се разглеждат като свързващ в структурно-композиционно отношение - планово-функционален и пространствен елемент, изграждащ морфологичната структура на жилищното застрояване.

В главата „Теоретична постановка на проблема“ - в рамките на добре аргументиран и последователно осъществен многоаспектен сравнителен анализ - са изследвани редица теоретични подходи на наши и чуждестранни автори относно архитектурната композиция - като обединяваща сфера на архитектурното творчество.

Базирайки се на отличното познаване на тези теоретични и приложни проучвания, както и на собствени изследвания - докторантът формулира основните си теоретични постановки , отнасящи се до йерархичното взаимодействие между възприетите обемно-пространствени категории : композиционни елементи - композиционни клетки - композиционни единици - при формиране на функционалната и

пространствената структура на многофамилните жилищни сгради . С необходимата професионална аргументация са систематизирани взаимодействията помежду си основни критериални плоскости - разглеждани в рамките на научното изследване - композиционната структура на многофамилните жилищни сгради и процедурния обхват при планирането и проектирането им в урбанизиран контекст.

Синтезираният в разгледаното дотук съдържание на дисертационния труд **изследователски инструментариум** е приложен успешно в следващата глава на труда - като в теоретичен формат се предлага добре структуриран модел на аналитичния подход и аналитичната оценка на изгражданите обекти за многофамилно обитаване.

В главата „Основни постановки на изследването“ - докторантът успешно прилага реализираните теоретични и приложни анализи , като систематизира - в контекста на съвременните тенденции в тази област - важни принципи, влияещи върху планирането и проектирането на застрояването с многофамилни жилищни сгради.

Разработен е - на базата на цялостно проучване на характеристиките на формулираните като структурен елемент композиционни клетки - **комплексен йерархичен модел** за структуриране в планово и пространствено отношение на композиционни структури - включващи различни по йерархично ниво композиционни елементи и формиращи цялостен - вкл. в художествено отношение - облик на жилищното застрояване в градска среда. В обхвата на добре обоснованите си от теоретична и приложна гледна точки предложения за комплексен подход при реализирането на жилищното застрояване - докторантът разработва система от критерии и подходящи насоки за секторни политики, свързани с перспективното развитие на подходите при структуриране и преструктуриране на застроената жилищна среда.

По-съществените от тях са свързани със :

- формата на композиционните клетки
- местоположението на композиционните клетки
- съдържанието на композиционните клетки
- размерите на композиционните клетки
- начина на свързване на композиционните клетки в композиционни единици - определящ пространствените възможности при устройственото планиране и общия архитектурен образ

В заключението на дисертационния труд са обобщени резултатите от направените изследвания по темата и са систематизирани - по преценката на автора - очакваните приноси с научен и научно-приложен характер.

Оценка на дисертационния труд и на постигнатите резултати

На базата на задълбочено проведеното от докторанта научно и научно-приложно изследване са постигнати убедителни резултати, които потвърждават неговата основна изследователска теза за необходимостта от структурно-композиционен подход при проучването и планирането на жилищното застрояване с определен акцент върху значението - в планировъчен и пространствен характер - на характеристиките на композиционните клетки, като свързващо звено между другите композиционни части в общата композиционна структура на многофамилните жилищни сгради.

Констатира се професионалната компетентност на докторанта - при направените обобщения и изводи - които допълват и развиват съществуващите изследвания в широката област на планирането и реализацията на жилищното застрояване с многофамилни жилищни сгради. От съществено значение е да се направи и констатацията, че разработеният труд посочва редица важни насоки за бъдещо развитие в обхвата на разглежданата област - включващи необходимостта от законодателни промени с цел прилагане на ясна жилищна стратегия, съобразена със спецификата на нашата страна.

Установени при разглеждането и анализа на представения дисертационен труд, **постиженията от научен и научно-приложен аспекти** - разглеждани като определен принос - могат да бъдат групирани в следните области:

- професионално обобщаване и систематизиране на значителен материал - отнасящ се до композиционната структура на многофамилните жилищни сгради;
- аргументиране на тезата за мястото и значението на композиционната структура в технологичния процес при проектиране на многофамилните жилищни сгради
- разработване на оригинална авторска рамка от критерии при проучване на съставните части на композиционната структура - в зависимост от тяхното функционално предназначение;
- формулиране на специфични за нашата практика приложни подходи - отнасящи се до използване на композиционните клетки като методически елемент при проектиране на многофамилни жилищни сгради - в контекста на съвременните европейски подходи в тази област.

Препоръки към дисертационния труд

На базата на установените научни и приложни качества на дисертационния труд - може да се препоръча подготовката му за издаване като монографично изследване - с важна теоретична и теоретико-приложна стойност за нашата инвестиционна практика.

В рамките на подготовка на подобно издание - могат да се направят някои препоръки - които нямат съществено влияние върху неговите качества като научно-изследователски труд : унифициране на графичния материал с необходима конкретна информация, използване на таблични (матрични) формати при оценката на констатираното от автора взаимодействие между елементите на композиционната структура , както и допълване - като текст - на въвеждащото заглавие на съществената синтезна трета глава на дисертационния труд .

Авторефератът е структуриран правилно - като информационен материал - и отразява точно съдържателната страна на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Разгледаните и анализирани по-горе постижения на дисертационния труд са с реален научен и научно-приложен характер и отговарят изцяло на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото прилагане и на изискванията на висшето училище - относно качествата на трудовете за присъждане на образователната и научна степен “ доктор “.

Това ми дава основание да оценя положително дисертационния труд и да предлага да се даде образователната и научна степен „доктор” на

асистент архитект
ЯРОСЛАВ ТОДОРОВ РАНГЕЛОВ

София, 29.05.2017 год.

(проф. д-р арх. Н. Бончев)